

Milan Hlavačka - Jakub Raška a kol.

SYMBOLY DOBY

Historické eseje

HISTORICKÝ ÚSTAV
Praha 2019

Obsah

Symboly doby: Geneze, diskurz, historiografie	7
---	---

I. Co je symbol?

Symbol v pojetí Martina Heideggera	15
Ernst Cassirer: „Symbolické formy“ na cestě od „kritiky rozumu“ ke „kritice kultury“	21

II. Symbolika artefaktů

Kostel	37
Synagoga	55
Uniforma	67
Tělocvična: Symbol utváření mnohovrstevnatého jedincev sebepojetí	83
Pomník: Symbol dominancie a marginalizácie historickej pamäti národov	123
Beton: Symbol pokroku i úpadku	143
Fanziny: Subkulturní symbol	159

III. Symbolika modernizačního procesu

Revoluce: Symbol „dlouhého“ 19. století	173
Svoboda tisku: Interpretace pojmu v diskurzu let 1848–1851	191
Cenzura: Interpretace pojmu v diskurzu let 1848–1851	211
Občanská společnost: Nekonečné hledání definice a obsahu	221
Žebráci a otcové chudých: Počátky etatizace a sekularizace sociálního systému	235
Stabilní katastrof: Zrcadlo 19. století	245
Kontrolovaný čas: Píchnací hodiny	257
Dělnické hnutí: Symbol obav i nadějí	265
Spořivost: Krátká impresie o úloze a funkci úspor v modernizující se české společnosti	275
Sport	293
Kodifikace: Sen o jednotném (evropském) právu	303

IV. Symbolika v politickej kultúre

České symbolické jazy v slovenskom kultúrnom prostredí a ich funkcie v 19. storočí	313
Český Honza: Symbol rustikálnej moudrosti v mentálnom obraze české spoločnosti 19. a 20. storočia	335
Štátny sviatok: 28. október 1918	355
Zbytkový statek: Od ekonomického produktu pozemkovej reformy k symbolu jej neřádu	367
Normalizace: Příklady její reflexe v dobových symbolech	395
Resumé	415
Seznam literatury	421
Jmenný rejstřík	433

Autorský kolektív:

Prolog

Milan Hlavačka / Jakub Raška s. 7–11

I. Co je symbol?

Miloslav Bednář s. 15–19; Miloš Havelka s. 21–34

II. Symbolika artefaktů

Sixtus Bolom-Kotari s. 37–53; Daniel Baránek s. 55–65; Jaroslav Krátký s. 67–81; Martin Klement s. 83–122; Alica Kurhájková s. 123–141; Věra Dvořáčková s. 143–158; Miroslav Michela / Jan Lomíček s. 159–169

III. Symbolika modernizačního procesu

Radomír Vlček s. 173–190; Magdaléna Pokorná s. 191–209; Magdaléna Pokorná s. 211–220; Milan Hlavačka s. 221–233; Pavel Cibulka s. 235–244; Aleš Vyskočil s. 245–255; Milan Hlavačka s. 257–263; Jakub Raška s. 265–274; Jan Hájek s. 275–292; Martin Pelc s. 293–301; Milan Hlavačka s. 303–310

IV. Symbolika v politickej kultúre

Dušan Škvarna s. 313–333; Eduard Kubů / Jiří Šouša / Barbora Štolleová s. 335–354; Miroslav Michela s. 355–366; Eduard Kubů / Jiří Šouša s. 367–393; Jaroslav Šebek s. 395–414